

UDK: 796.323.2.015.1

Artan R. Kryeziu*Donja srednja škola "Pjeter Bogdani" - Priština**Kosovo & Udruga nastavnika tjelesnog odgoja i školskog sporta Priština*

UTICAJ VJEŠTINE BAZIČNE U NEKE TESTOVE PRECIZNOSTI SITUACIJE MLADIH KOŠARKAŠA

1. UVOD

Naučnici pokušavaju da otkriju nove metode rada u oblasti sporta, posebno u košarci, u cilju unapređenja procesa treninga i postizanja što većeg nivoa profesionalizacije. Važan faktor u košarci je preciznost, koji ujedno predstavlja vrlo osjetljivu dimenziju u okviru aktivnosti mladih košarkaša. Međutim, poznato je da važan faktor u igri označen sa što više bodova. Ali je poznato, da je tačnost (preciznost) jedan od glavnih motornih dimenzija važnih za igru košarke, to je također, vrlo osjetljiva na kretanja u djelatnosti dimenzija mladih košarkaša. U testiranju motoričkih sposobnosti sistematski košarkaša se koriste odgovarajući merni instrumenti, odnosno testovi, sa ciljem da se kvantifikuje njihovo motoričko ponašanje. Objekat istraživanja je uticaj motoričkih dimenzija u realizaciji preciznosti koja je tipična u košarkaškoj igri.

1.1. Cilj i zadaci istraživanja

Problem ovog istraživanja sastoji se utvrđivanju predivanju prediktivne vrijednosti bazičkih testova na situaciono-motoričke sposobnosti u mladi košarku. Cilj ovog eksperimeta je utvrđivanje uticaja motoričkih osobina na neke testove preciznosti tipične za košarku. Svrha ovog eksperimenta je verifikovanje povezanosti (korelacija) na relaciji motoričkih dimenzija i preciznosti.

2. METOD RADA

2.1. Uzorak ispitanika

U ovom radu testirano je (N=60) ispitanika, učenici 17 godina starosti +/- 6 meseci. Ispitanici su aktivni košarkaši, koji su trenirali sistematski u raznim školama, u Prištini i Gnjilanu. Svi učenici, trenirali su prosečno dve godine, tri puta medeljno, po 1 sat i 15 min.

2.2. Uzorak varijabli

Uzorak varijabli obuhvata osam testova, od kojih su pet iz opste motorike i tri iz specifične (situacione) motorike.

Prediktorske variable:

KVGJA - Skok u dalj izmesta;

SAR₁ - Skok u vis s mesta;SAR₂ - Skok sa približavanjem jedne noge drugoj.

VRA 40 m - Trčanje 40 m;

FLEKS - Duboki pretklon

Kriterijske variable:

GJTOK - Šutiranje u koš direktno;

GJTOK 45⁰ - Šutiranje u koš pod uglom 45⁰;

QS - Situaciona izdržljivost(precizost- točnost).

Analiza podataka je vršena sa statističkim programom SPSS 16.0 Windows verzia. Korelacija između motoričkih varijabli izvršena je Pearson metodom. Za analizu uticaja prediktorskih varijabli na kriterijske variable upotrebljena je regresiona analiza.

3. REZULTATI I DISKUSIJE

Iz tabele 1. možemo zapaziti da od 28 mogućih koeficijenta (9) devet imaju značajnu povezanost(korelaciju) ili 32 %. Parametar šutiranje u koš direktno i šutiranje u koš pod uglom 45⁰, nemaju povezanost ni sa jednim testom iz prostora bazične motorike. U prvoj grupi učestvuju testovi kao što su: skok u dalj sa mesta i skok uvis sa mesta sa vrednošću (.388**). Test skoka u vis sa približavanjem jedne noge drugoj, sa testovima skok udalj sa mesta i skoka u vis sa mesta ima koeficijente (.391** - .956**). Sledeća povezanost između testa trčanja 40 m, sa skokom u dalj iz mesta, skokom u vis sa približavanjem jedne noge drugoj, je sa negativnim koeficijentom od (.367** - .434**) koji su indikatori eksplozivne snage. U drugoj grupi su testovi skok u dalj iz mesta sa dubokim pretklonom sa vrednošću (.332**). Povezanost između istaknutih varijabli skok u dalj iz mesta i trčanja 40 m. sa testom situaciona izdržljivost (preciznost – točnost), ima vrednost koeficijenta (.219* - -.239*), koji objašnjavaju značajnost eksplozivne snage u realizaciji situacionalne motorike (preciznosti).

Tabela 1. Korelacija motoričkih varijabli

	1	2	3	4	5	6	7	8
KVGJA	1	.388**	.391**	.367**	.332**	.066	.119	-.238*
SAR ₁		1	.956**	-.465**	-.033	.056	-.044	-.042
SAR ₂			1	-.434**	-.016	.043	-.039	-.134
VRA 40 m				1	-.125	.054	.120	.219*
FLEKS					1	.153	-.029	.101
GJTOK						1	.142	.023
GJTOK 45 ⁰							1	.014
QS								1

** Korelaciona je značajna na nivou 0.01

* Korelaciona je značajna na nivou 0.05

3.1. REGRESIVNA ANALIZA**3.1.1. Regresivna analiza na motoričkom prostoru**

Na tablici 2. izlagani su rezultati regresione analize šutiranje u koš direktno predstavlja kriterijsku varijablu, a kao prediktori su pet osnovne motoričke varijable. Na osnovu mnogostruke korelacije: $R = .89723122$ i koeficijenta determinacije $R^2 = .14501589$, možemo reći, da sistem bazičnih motoričkih sposobnosti pokazuje

značajnu povezanost sa kriterijskom variablom šutiranje na koš direktno, koja objašnjava obostrane razlike sistema prediktorskih i kriterijske variable na nivou probabiliteta $P = .00005$. Ako analiziramo uticaj ove variable na motoričke sposobnosti, onda se zapaža da samo jedna variabla ima značajni uticaj. Ali, i pored toga, variabla skok u vis sa mesta pokazuje razliku vrednosti koeficienta regresije $Beta = -.014$, sa značajnim statističkim uticajem na kriterijsku variablu na nivou probabiliteta $P = 0.08$. Imajući u vidu da na preciznost ubacivanja lopte u koš, imaju uticaja veći broj motoričkih variabli, zato u procesu selekcije, treba imati u vidu ovaj podatak.

Multipla regresija
Variabla - GJTOK

Tabela 2. Šutiranje u koš direktno

$R = .89723122, R^2 = .14501589$
Adjusted R^2 .24567102 $F(10.128) = 3.57808 P > .00005$

Tabela 3.

	Beta	P
KVGJA	0.24	0.91
SAR ₁	-0.14	0.08
SAR ₂	-0.29	0.22
VRA 40 m	-0.25	0.34
FLEKS	0.19	0.37

3.1.2. Regresija test - Šutiranje u koš pod uglom 45⁰

Na tab. 3 višestruki koeficijent je nizak i statistički beznačajan. Možemo reći da sistem bazičnih motoričkih sposobnosti nema uticaja u prognozi ubacivanja lopte u koš pod uglom 45⁰. Zato je logično, daće nedostajati pojedinačni uticaj parametara.

Multipla regresijska
Variabla - GJTOK 45⁰

Tabela 4. Šutiranje u koš pod uglom 45⁰

$R = .23889708, R^2 = .05794758$
Adjusted R^2 -.05567867 $F(10.128) = 2.5069 P > .77001$

Tabela 5.

	Beta	P.
KVGJA	0.24	0.45
SAR ₁	-0.29	0.57
SAR ₂	0.14	0.78
VRA 40 m	0.16	0.31
FLEKS	-0.15	0.68

3.1.3. Regresija testa - Situaciona izdržljivost(preciznost-točnost)

Rezultati na tab. 4 pokazuju vrednosti regresije situacione izdržljivosti (preciznost - točnost). Rezultati pokazuju da prediktorski sistem ima značajnu statističku vrednost u predviđanju kriterijske variable. Imajući u vidu vrednosti višestruke korelacije ($R = .5645876$) i koeficijenta determinacije $R^2 = .31889714$, možemo reći da uticaj prediktorskog sistema u predviđanju kriterijske variable je statistički značajan na nivou probabiliteta ($P = .00005$). Ako analiziramo pojedinačni uticaj svake variable na kriterijsku variablu, onda zapažamo da, tri variable imaju značajnu statistički uticaj. Variabla skok u dalj sa mesta sa vrednošću koeficijenta regresije $Beta = -0.29$ ima značajnu statistički uticaj na kriterijskom testu na nivou značajnosti $P = 0.02$. Variabla skoka u vis ima vrednost koeficijenta regresije $Beta = 0.15$ ima statistički uticaj na kriterijsku variablu na nivou značajnosti $P = 0.01$. Test skoka u vis sa približavanjem jedne noge ima vrednost koeficijenta regresije $Beta = -0.15$ i statistički uticaj na nivou probabiliteta $P = 0.02$. Možemo da konstatujemo da variable koje imaju uticaj su opravdane, pošto, i tokom izvođenja, testovi eksplozivne snage i situacione izdržljivosti, imaju slične pokrete.

Multipla regresijska

Varijabla - QS**Tabela 6. Situaciona izdržljivost(preciznost-točnost)**

$R = .5645876, R^2 = .31889714$
Adjusted $R^2 .23624675$ $F(10,128) = 3.909424$ $P > .00005$

Tabela 7.

	Beta	P.
KVGJA	-0.29	0.02
SAR ₁	0.15	0.01
SAR ₂	-0.14	0.02
VRA 40 m	0.11	0.79
FLEKS	0.29	0.39

4. ZAKLJUČAK

U ovom eksperimentu, obuhvaćeno je 60 mladih košarkaša, 17 godišnjaka +/- 6 meseci i primenilismo 8 variable, od kojih su pet prediktorske i tri kriterijske variable. Rezultati eksperimenta pokazuju da su postignuta očekivanja. Povezanost između bazičnih motoričkih sposobnosti sa nekim testovima situacijske preciznosti su tipične za košarku. Međutim variable šutiranje u koš direktno i šutiranje pod uglom 45⁰ nemaju korelaciju sa variblama motoričkih sposobnosti. Regresionom analizom pokušali smo objasniti uticaj osnovnih motoričkih sposobnosti sa nekim variblama situacione preciznosti. Iz analize potvrđeno je, da na variable situacione preciznosti kod igrača juniorske košarkaške lige eksplozivna snaga ima uticaja. Zato, možemo zaključiti, da eksplozivna snaga pretslavlja značajan faktor u košarkaškoj igri.

5. LITERATURA

1. Balashkovi, M.(1982). Analiza pouzdanosti i faktorske valjanosti situaciono motorickih testeve u kosarci. *Kineziologija*, 14, 131-147.
2. Blaskovic, M. (1970). *Prediktivna vrijednost baterije situacionih kosarkaskih testova*. Magistraski rad, Fakultet Kineziološki -Zagreb.
3. Blaskovic, M. & Milanovic, D. (1983). Relacija situacionomotoricki faktora i uspjesnosti u kosarci. *Kineziologia*, 15, 150-159.
4. Dizdar, D. (2006). *Kvantitativne metode*. Fakultet Kineziološki -Zagreb.
5. Dizdar, D. & Trninić, S.(1997). Determining basketball players types according to standard indicators of situacion-related. *Kinesiology*, 2: 49-55.
6. Jankovic, V.(1976). *Faktorska struktura mjernih instrumenata za procjenu brzina, jakovsti i preciznosti*. Magistarski rad, Fakultet Kineziološki - Zagreb.
7. Jeličić, M. (2010). Differences between three types of basketball players on the basis of situation-related efficiency. *Acta Kinesiologica*, 1, 82-89.
8. Jeličić, M. Trninić, M. & Jelaska I.(2010). Latent structure of situational efficiency of elite junior basketball players. *Sport Science*, 1, 65-70.
9. Milanović, D.(1979), Influence of the scoring-related variables on the final score in basketball game. *Kineziology*, 9 (1-2) 135-149.
10. Milanovic, D. (1978). Utjecaj varijabli ubacivanja lopte u kos na konacni rezultati kosarkaske utakmice. *Kineziologija*, 8.
11. Pojskić H., Šeparović, V. & Užičanin, E.(2011). Reliability and factorial validity of basketball shooting accuracy tests. *Sport Science*, 8: 25-32.
12. Salihu, H.(2007). Utvrđivanje kvantitativnih promjena nekih pokazatelja mladih košarkaša pod utjecajem kinezioloških operatora. *Acta Kinesiologica*, 1: 26-29.
13. Salihu, H. (2008). The influence of some antropological features on specific tests with young basketball players. *Sport Science*,1: 50-54.
14. Sporiš G. (2006). Latent structure of standard indicators of game related efficiency in basketball. *I. Journal of Performance Analysis in Sport*, 6 (1), 120-129.

15. Simović, S. & Komić, J. (2008). Analysis of influence of certain elements of basketball game on final result based on differetiant at the xiii, xiv and xv World championship. *Acta Kinesiologica*, 2: 57-65.
16. Trninić, S. & Viskić, N.(1995). Latentna struktura standardnih pokazatelja situacijske efikasnosti u košarkaškoj igri. *Kineziologija*, 27 (1), 27-37.
17. Trninić, S. & Perica, A.(1999). Criteria for the situation-related efficiency evaluation of the elite basketball players. *M.Z. Konferencije*, Dubrovnik, 236-239.
18. Trninić, M., Jeličić M. & Jelaska, I. (2011). Determining differences between junior players in particular positions in the basketball game and based on indicators of situational efficacy. *Journal of Sport Sciences & Physical Education*, 65 (1), 24-33.
19. Vehar, R. (1975). *Košarkarska preciznost v odvisnosti od psihomotorne koordinacije in agilnosti* (diplomsko delo). Fakulteta za šport-Ljubljana, 23.

EFFECT OF BASIC SKILLS IN ANY SITUATION TESTS ACCURACY YOUNG PLAYERS

The paper aims to establish the impact of basic motor skills in some situational accuracy tests in youth basketball game. In a sample of 60 tested age of 17 year + / - 6 months. We have applied eight variables to the tested persons, five of which are predicting, while the other three are criterion tests. Connectivity between motor variables is handled through the correlation of Pearson. The impact of variables predicting in those criteria used in regression analysis. Also significant importance is given to the introduction of connectivity between basic motor skills in several accuracy tests typical for the basketball game situations. Regarding the basic motor skills variables have attained significant coherence, however situational space test throwing the ball in the basket in the same direction and shooting the ball in the basket in the corner 45⁰ degrees no coherence with any test has been shown from the space of the appility of basic motor skills. Through regression analysis procedure we've reviewed the impact of basic motor skills in some situational accuracy tests. Treat analysis of criterion variables in those predicting we can say that accuracy to situational variables impact junior league players had explosive force. Therefore we can conclude that explosive strength is a quite important factor in the game between young basketball players, with there moving actions the playes can achive their goal of scoring points.

Key words: *Impact, situational accuracy, connectivity, regression analysis, young basketball players.*